

Največji slovenski časnik
v zvezdastih oblogah
Velja za vsa leta \$4.00
Za pol leta \$2.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily
in the United States.
Published every day except Sundays
and Legal Holidays.
100,000 Readers.

TELEFON: 2876 CORTLANDT.

Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of Congress of March 3, 1879.

TELEFON: 4687 CORTLANDT.

NO. 230. — ŠTEV. 230.

NEW YORK, WEDNESDAY, OCTOBER 1, 1919. — SREDA, 1. OKTOBRA, 1919.

VOLUME XXVII. — LETNIK XXVII.

Konvencija JRZ

Zapisnik III. rednega zbora JRZ. vršече se v Moos dvorani, v Cleveland, O., dne 28. sept. 1919.

I. seja.

Brat Anton J. Terbovec, glavni tajnik J. R. Z. otvori prvo redno sejo tretje konvencije J. R. Z. ob pol deveti zjutraj.

Brat tajnik pokliče člane nadzorništva odbora, da poberejo legitimacije 106 delegatov in iste pregledajo.

Sprejet je predlog br. Kristana, da se volijo štirje predsedniki, ki se vrstijo po redu.

Po zaključku nominacije sprejeli so nominacijo Terčelj, So marak, Mentony in sest. Edovielh.

Br. John Terčelj prevzame pred sedništvo prve seje.

Br. Janko Rogelj predlaga, da se volijo trije zapisnikarji.

Br. Skubic je mnenja, da je dovolj, ako zberemo 4 zapisnikare, ki naj se vrstijo po redu. Izbrani so br. Truger, Rogelj in Zalaznik.

Konvenčnim tajnikom je no miniran br. Vincent Cainkar ter soglasno izvoljen.

V odsek "Naloge in pravila" so izvoljeni br. Lučić, Stakić in Zorman.

V odsek "Jugoslavija in njene meje", so izvoljeni br. Lazarovič, Hlača, Aleš, Yerant in Ermene.

V odsek "Za notranje uredbe" bili so izvoljeni sledeči: Petrovič, Krišič, Bogataj, Oven, Vidrih, Teodorovič, Jurman, Zorvik, Gorjup, Varoga in sest. Grill in Terbežnik.

V odbor za publikacijo so bili izvoljeni soglasno Hlača, Lazarovič, Rogelj in Skubic.

V odsek za poročila in pritožbe so bili izvoljeni: Bruss, Judnič, Šemrov, Tavčar in Rataič.

Br. Kerže stavi predlog, da se določi čas zborovanja. Br. Petrovič predlaga, da konvencija zboruje od 8—12 ter od pol dvoh do šeste ure brez odmorov.

Br. Kerže predlaga nadalje, da se določi čas pri referatih.

Br. Teodorovič predlaga po dalji debati, da se da referantom po eno uro časa za njegov referat, da se po prečitaniu predložene govorice resolucije dovoli ena ura za splošno debato in po tem

načrtu izroči odseku in da se potem, ko odsek poda svoje poročilo dovoli referantu dvajset minut časa za govor svojega načrta resolucije in da se omeji čas posameznih govornikov za in proti na pet minut.

Br. Petrovič stavi predlog, da se dovoli največ ena ura za debato o po odseku predloženi resoluciji, da ima referent dvajset minut za zagovor, kar bi preprečilo debato takoj po referatu.

Protipredlog je bil sprejet.

Začetek popoldanske seje ob drugi uri, ker je prva seja trajala skoro do tritret na eno popoldne.

John Terčelj, predsednik.
A. H. Skubic, zapisnikar.

AMERIŠKI VOJAKI OPRAVLJAJO POLIC. SLUŽBO V SPLITU

V Splitu in okolici je prišlo ponovno do spopadov med Italijani in Jugoslavo.

Rim, Italija, 30. septembra. — Admiral ameriške mornarice Andrews, je dobil povelje, napraviti in vzdrževati mir v dalmatinskem mestu Splitu. Poročila pravijo na tereč, da je prišlo v tem mestu in okolici zadnje dni do ostrih spopadov med Italijani in Jugoslavo. Amerikanci so morali ponovno posredovati, da so preprečili ostra nasprotja.

Admiral Andrews ima na razpolago križarko "Pittsburgh", sedem rušilev in dva torpedna čolna.

Njegova zastavna ladja, križarka "Olympia" je odplula v turško vodovje.

Z Reke poročajo, da noče D'Annunzio pod nobenim pogojem obnoviti prekinjene brzojavne zveze med Reko in Zagrebom.

Ko so mu francoski pooblaščenici zapovedali, da mora to storiti, jim je odvrnil, da se povelju ne bo pokoril, ker vlada med Reko in Jugoslavijo vojno stanje.

Reško vprašanje bo rešil italijanski narod pri volitvah dne 16. novembra, ker je sedanji parlament razpuščen.

Pariz, Francija, 30. septembra. — Časopis "Epoca" naznanja, da Reka ni bila še nikdar tako strogo zablokirana kot je v sedanjem času. Še celo pošto zadržujejo na meji.

Mesto ima baje za tri mesece živča.

Zaprte jugoslovanske meje je dovedlo do tega, da se je šef generalnega štaba 26. italijanske divizije posvetoval z generalnim šefom D'Annunzijevih čel glede zasedanja demarkacijske črte proti Jugoslavanom.

DENARNE POŠILJATVE V
- ISTRO, NA GORIŠKO IN
- NOTRANJSKO.

Izvršujemo denarna izplačila popolnoma zanesljivo in sedanji razmeram primerno tudi hitro po celi Istri, na Goriškem in tudi na Notranjskem po ozemlju ki je za seboj po italijanski armadi.

Jamčimo ali garantiramo za vsako pošiljatev, toda za kake mo goče zamude v izplačilu ne moremo prevzeti nikake obveznosti.

50 lir	\$ 6.00
100 lir	\$ 11.40
500 lir	\$ 56.50
1000 lir	\$ 113.00

Denar nam poslati je najbolje po Domestic Postal Money Order ali pa po New York Bank Draft

TVRDKA FRANK SAKSER,
28 Cortlandt St., New York N. Y.

Pazite na nove cene

Pošiljamo denar na Kranjsko, Štajersko, Hrvaško, v Slavonije Bosno in Hercegovino popolnoma zanesljivo in sedanji razmeram primerno tudi hitro.

Jamčimo ali garantiramo za vsako pošiljatev, toda za kake mo goče zamude v izplačilu ne moremo prevzeti nikake obveznosti.

Bedaj pošiljamo v staro domovino, naprimer:

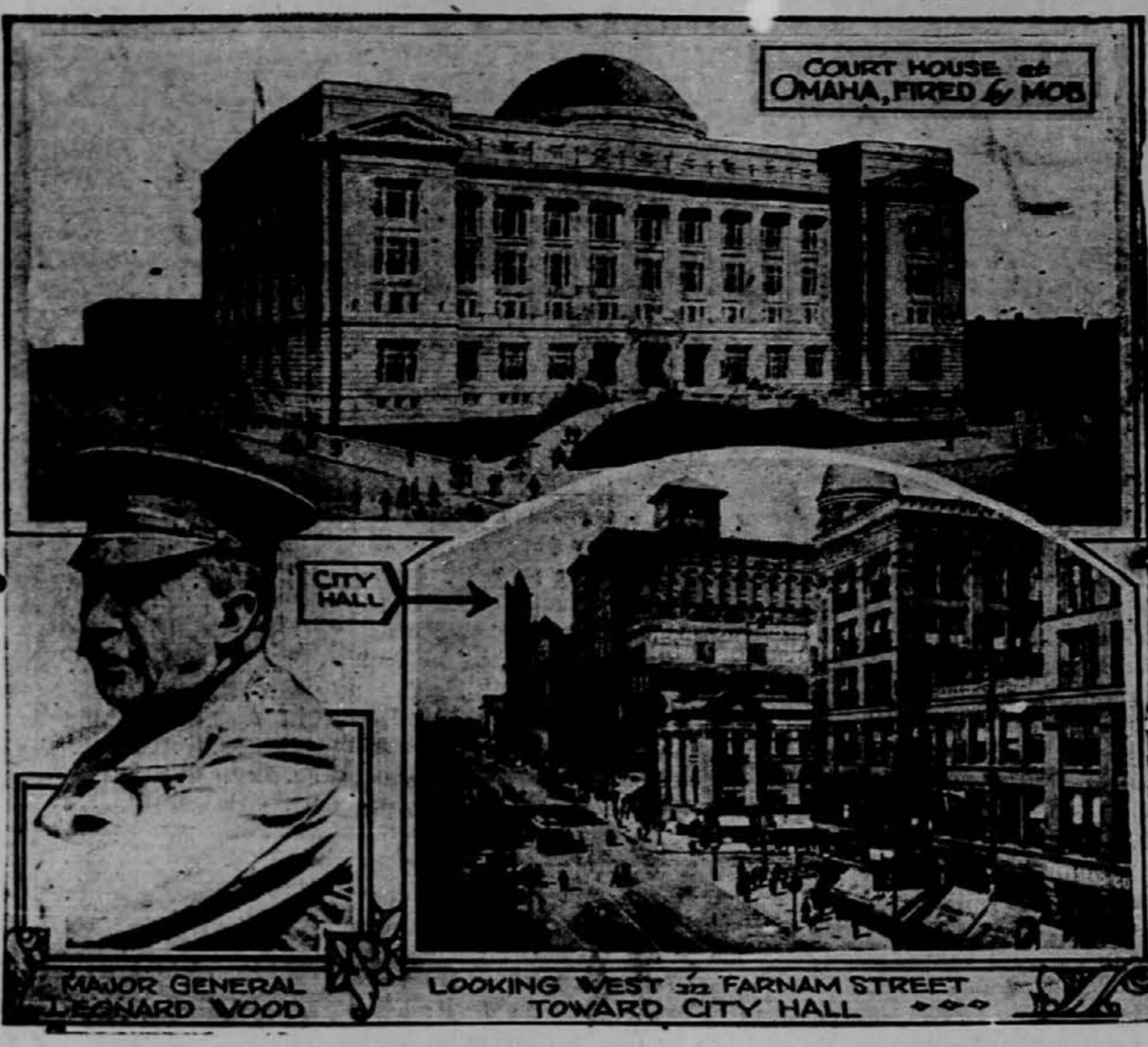
100 kron	\$ 3.00	1,000 kron	\$ 28.00
300 kron	\$ 9.00	5,000 kron	\$ 140.00
500 kron	\$ 15.00	10,000 kron	\$ 280.00

Označene cene so veljavne do dne, ko se nadomestijo z drugimi.

Denar nam poslati je najbolje po Domestic Postal Money Order ali pa po New York Bank Draft.

TVRDKA FRANK SAKSER,
28 Cortlandt Street, New York, N. Y.

SLIKE IZ OMAHE, NEB., KJER SO SE VRŠILI VELIKI PLEMENSKI NEMIRI.

MAJOR GENERAL LEONARD WOOD

REŠKA FAKINAŽA V SVOJEM ELEMENTU

V mestu je baje povsem mirno. — Ulice so polne D'Annunzijevih vojakov. — Pesnikova slika.

Reka, 29. septembra. — (Poročilo preko Dunaja). — Po vsem reškem mestu vihraje zastave. Le italijanske in reške zastave so to. Le ena sama francoska trikolora vihra nad francosko pristaniško postajo. Povsod so tudi zastavice z napisom: "Živela Reka" ali pa "Reko ali smrt". Ulice so vse polne D'Annunzijevih vojakov. Kljub temu pa vladata v mestu lep red in stroga disciplina.

Pesnik ima svoj glavni stan v governerjevi palači, kjer so tudi razne druge pisarne ustaške armade.

Na Dantejevem trgu visi slika Gabriela D'Annunzia. Na prsih ima pet vrst odlikovanj. Poleg tega so slike italijanskega kralja, generala Diaza in Garibaldija.

V pristanišču je vstavljen ves promet. Križarka "Dante Alighieri" je oddaljena kakih petdeset metrov od pomoča, v pristanišču so pa trije torpedni rušilci. Kot vse kaže, je v mestu precej živil. Beli kruh, katerega ni v Italiji, je na razpolago po vseh restavracijah. Cene so zelo visoke. Ena lira je vredna pet kron prejšnjega avstrijskega denarja.

Dopisnik Ass. Press se je vtihoval v mesto na tenderju neke lokomotive, kjer se je moral skriti pod premog, da se je prepeljal neovirano skozi kordon. Vlak je pripeljal v mesto mleko in druga živila. Na njem je bilo tudi nekaj potnikov, ki so pa morali ostati zunaj mesta.

GRGI IN TRACIJA.

Solon, 29. septembra. — Tisoči grških beguncev iz Tracije so poslali predsedniku Wilsonu spomenice, v kateri ga prosijo, naj podpira njih zahteve glede združenja Tracije z Grško. Tozadevna okrožnica je krožila v šestnajstih okrajih, predno je bila podpisana.

NEMEC JE NEMEC; NIKDAR NI BIL IN NIKDAR NE BO ZADOVOLJEN

Z NEMCI SO BAJE NA PARNIKU "MARTHA WASHINGTON" SLABO POSTOPALI — PRAVIJO, DA SO MORALI PITI MORSKO VODO. — ANGLEŽI SO IZGNALI VSE NEMŠKE PODANIKE. — ANGLEŽI SO PO MNENJU NEMŠKIH JETNIKOV VELIKO BOLJŠI KOT PA FRANCOZI. — PIŠE WIL. C. DREHER

Berlin, Nemčija, 16. septembra. — (Pismeno poročilo). — Konečno so nemški listi objavili, da se bodo nemški vojni ujetniki vrnili brez vsakega nadaljnjega odlašanja. To bo napravilo konec položaju, ki je postal v zadnjem času skoro neznošen. Sorodniki vojnih jetnikov so v zadnjih mesecih neprestano zahtevali povratek svojih. Sredi velikih političnih bojov so pričeli ljudje celo očitati vladi, da ne želi povratka vojnih jetnikov. Do take meje lahko se ga strankarstvo v republikanski Nemčiji!

Celi tozadevni položaj se je nahajal v ospredju javne pozornosti vsled objavljenja številnih pism vojnih jetnikov, ki so kazali velika duševna trpljenja teh nesrečnih mož, ki niso bili na noben način v stanu razumeti, zakaj bi jih zadrževali skozi devet mesecev potem, ko so dejanski boji prenehali.

Prihajajo pa tudi Nemci iz jrt-niških taborišč v Združenih državah. Nekateri teh prihajajo s pritožbami na svojih ustnicah, v listih pripovedujejo, kako grdo se postopali z njimi. V splošnem pa niso taka pisma razkrila dosti resnih vzrokov za pritožbe. Eden izmed piscev, ki opisuje dogodek v fortu Douglas v Utah, pa nam pripoveduje o stvareh, za katere bi se morala zanimati sodišča, če so namreč resnične.

Nekatere pritožbe vračajočih se mož pa so naravnost bežaste. Neka Amerikanka mi je pripovedovala pred par dnevi, da je čula pri nekem sprejemu neko Nemko, ki se je pritoževala nad slabim postopanjem z Nemci, ki so se vrnili s parnikom "Martha Washington".

Rekla je:

— Piti nisimo smeli niti sladke vode ter morali tekom celega potovanja zavživati morskovo vodo. — Par trenutkov pozneje se je eden mojih prijateljev sestel z nekim Nemcem, ki se je vrnil. Ta

— Strašno smo bili natlačeni na "Martha Washington". Bilo nas je 300 in niti premakniti se nismo mogli.

Moj prijatelj pa je rekel: — "Martha Washington" je vendar služila kot transportna ladja ter prevažala do 3000 mož. Ne morem si misliti, kako bi bila tako natlačena, če je bilo na krovu le 300 mož.

Nato pa je prišla nova pritožba. — Nismo dobili ledene vode ter morali na celem potovanju piti vodo navadne temperature.

— V tem ne vidim nobene težkoče. — je rekel moj prijatelj, — kajti nikdar niste pili ledene vode dokler niste prišli v Ameriko.

— To je res, — je odvrnil Nemeec, — a ko se človek privadi taki vodi, noče piti poleti druge.

— Ali ste morali kdaj piti slano vodo? — ga je vprašala navzoča Amerikanka.

— Ne, a kopati smo se morali v morskovi vodi, kajti druge nismo mogli dobiti. Take so bile pritožbe tega mladiča. Konec koncev je na vsak način prijetno ugotoviti, kako se je rodila povest o zavživanju slabe vode.

Dejstvo, da je izgnala Anglija vse Nemce, je imelo za posledico par tragičnih slučajev, za katere sem izvedel. Neki melanholični star mož, ki je služil kot stražar v neki privatni hiši, me je negotovil nekega dne v angleščini. Presenečen, da ga čujem govoriti tako dobro angleški, sem ga vprašal:

— Kje pa ste se naučili angleški?

Odgovoril je z odločno angleškim naglasom:

— V Londonu. Živel sem tam trideset let. Moji otroci in unuki so bili rojeni tam. Imel sem veliko krojačnico in dosti ljudi zaposlenih. Izgnali so me, čeprav nisem ničesar storil. Kaj naj počnem sedaj tukaj? Nemčija je po-

končan, češ, da se vrača vedno več ljudi na delo. Tovarne so producirale večeraj par tisoč ton več kot pa prejšnjega dne.

so bili Amerikanci in Angleži popolnoma oproščeni nemške groje, so se po nemških mislih izkazali kot praveati modeli zmernosti in pravice v primeri s Francozi. Neke nemško poročilo je naprimer opisovalo nenadno izpremembo v Treves, ko so stopili Francozi na mesto Amerikancev v tem mestu. To je bila izprememba, ki je povzročila med mesčani veliko žalosti. Ena stvar, katero so zapisali Nemci v kreditno knjigo Angležev in Amerikancev je bila ta, da niso na noben način pospevali načrtov gotovih agitatorjev v dotičnih ozemljih, ki so hoteli ustvariti takozvano rensko republiko, ki naj bi bila neodvisna od Nemčije ter se naslanjala na Francozi. Francoski generali in podrejani častniki pa so baje aktivno pospeševali načrte dotičnih ljudi ter jih bodrili v njenih naporih.

Kljub temu pa ne sme človek misliti, da Nemci direktno ljubijo Angleže in Amerikance in prav gotovo ne Angležev. V zvezi s tem je zelo poučna mična povest, katero sem dobil iz Kelmorajna. Ko se je pred kratkim mudil tam Mr. Asquith, je obiskal tudi slavno katedralo in eden izmed duhovnikov mu je pokazal zaklade posolne cerkve. Med temi zakladi se je tudi nahajala majhna srebrna miška, ki je bila, soglasno s tradicijo, pred dolgim časom darovana cerkvi. Duhovni je povedal povest, katero so čitatelji gotovo že čuli davno pred vojno, — kako se je namreč pred dolgim časom pojavilo v Kelmorajnu velikansko število miši, ki so mučile ljudi ter uničevale njih lastnino. Tedaj pa se je spomnila neka pobožna duša ter darovala katedrali srebrno miško, nakar se je mišja zalega izgubila iz mesta.

Mr. Asquith je potrpežljivo poslušal povest duhovnika ter nato vprašal:

— Ali verujete v to povest, oče?

— Ne, ne verujem, — se je glasil odgovor, — kajti če bi veroval, bi našli med našimi zakladi tudi majhne Angleške iz srebra.

Upamo, da se je modri Asquith veselil tega dovtipa, a naše informacije ne segajo tako daleč.

PREMOGARJI IN NJIH DELODAJALCI

PREMOGARSKI BARONI IZJAVLJAJO, DA SO ZAHTEVE DELAVCEV PRAVCATI "HOLDUP". — ZAHTEVE DELAVCEV OZNAČUJEJO KOT EKSTRAVAGANTNE TER NEIZVRŠLJIVE.

Buffalo, N. Y., 29. septembra. — Delodajalci v rovih premoga so se spoprijeli danes z delavci na konferenci glede nove plačilne lestvice radi vprašanja, če je še pravomočen vojočasni dogovor in če imajo odposlane delavce pravico pogajati se glede nove plačilne lestvice. Debata tekem štiri ure trajajoče seje je bila ob gotovih časih zelo burna, vendar pa ni bilo opaziti nobenega znamenja resnega razdora. Obe stranki sta odgodili sejo na jutrnji dan, ko bosta nadaljevali s pogajanjem.

Glavni spor je vzbudil odgovor delodajalcev na zahteve delavcev, da hočejo šestodstotno povečanje plače ter krajši delavni čas. Skupni konferenci je bilo predloženo ugotovilo, katero je podpisal Thomas T. Brewster, eksekutivni načelnik zveze delodajalcev. V ugotovilo se označuje zahteve premogarjev "kot radikalno ekstravagantne, katerih očitno ni mogoče sprejeti". Delegati delodajalcev so tudi trdili, da so prišli zastopniki delavcev na konferenco z zvezanimi rokami, ker so dobili navodila od "United Mine Workers" konvencije, ki se je vršila pred kratkim v Clevelandu. Izjavili so, da je pretujna stavke njih glavni argument.

John T. Lewis, poslušajoči predsednik United Mine Workers, je protestiral proti sumaričnemu odklonjenju posameznih zahtev premogarjev ter zahteval, da se razpravlja o njih na način, kot se je razpravljalo o zahtevah delavcev ob priliki zadnjega dogovora. Izjavil je, da imajo delegati premogarjev polno avtoriteto za pogajanja glede nove plačilne lestvice in da bo odgodena konvencija United Mine Workers sprejela katerokoli akcijo delegatov, kakor hitro se bo vnovič sestala v Indianapolisu.

Plačilna lestvica, sprejeta od delodajalcev in premogarjev leta 1916 ter odobrena od vlade, je bila po mnenju Mr. Lewis-a veljavna le za čas dobe vojne.

STAVKA V PITTSBURGHU.

Pittsburgh, Pa., 30. septembra. Uradniki raznih jeklaren so danes izjavili, da bo štrajk kmalo

stala zame tuja dežela. Nikakih sorodnikov nimam in tudi prijateljev ne. Delati sem moral, da zaslužim svoj kruh ter prevzel to mesto.

Vsa znamenja so kazala, da je stari mož duševno nekoliko otoplel in vsled tega tudi nisem bil pozneje presenečen, ko sem izvedel, da je izgubil svojo majhno službo. Čul pa sem tudi o nekem drugem takem Nemcu, ki je imel celo dva sina v angleški armadi kot častnika. Hodil je naokrog ter vpraševal, kaj naj počne on, naturaliziran Anglež, v deželi, v kateri je popolen tujec. Take povesti pripravijo človeka, da rad vrjame, kar je pripovedovala pred kratkim neka angleška kvekeica, ki se je mudila par tednov v Berlinu. Dala je izraza svojemu presenečenju, ko je našla med Nemci tako malo sovražstva ter smatrala to za prijeten kontrast proti velikemu sovražstvu, ki tli v Angliji še vedno proti vsemu, kar je nemškega.

Kljub temu pa niso Nemci mnogi, da so prav posebno Angleži oni, ki jih sovražijo. V resnici so Nemci prepričani, da predstavljajo Angleži in Amerikanci hvalevredno izjemo vspričo sovražstvu, katero je najti proti Nemcem v Franciji in Belgiji. Neki berlinski list je pisal pred kratkim naslednje:

— Zakaj naleti Anglež, Amerikaneec ali Italjan med nami na manj sovražnosti kot pa Francoz? Radi tega, ker so se prvo imenovani sovražniki sprijeli z nami z manjšo sovražnostjo. Anglija je seveda naš najbolj strašni nasprotnik. Uničila je našo trgovino, naše parobrodstvo in naše kolonije. Njen vojni cilj pa je ostati je objekt Francoz pa hoče nasiti svojo osebeno, človeško osveto z okrutostjo, ki je lastna njegovemu plemenu. Visoko nad obogatitjem stoji pri njem veselje, da nas muči in da duši in izrablja vse, kar je v resnici nemškega.

Ta primera med Angleži in Amerikanci na eni strani ter Francozi na drugi strani je veljavna tudi z ozirom na vsa druga nemška poročila glede razmer v nemškem ozemlju. Čeprav ni-

GLAS NARODA

Slovenian United Publishing Company... Place of business of the corporation and address of above offices...

GLAS NARODA... Na leto leto volja... Na pol leta... Na četrt leta...

GLAS NARODA... Dostavlja se po pošti... Glas naroda... Glas naroda...

Zadeva Trogirja

Razburljivi gospodje v kongresu, ki so se bili najhujšega vled poročila, da so se izkrcali naše mornariške čete v Trogirju...

Trogir je majhne pristanišče ob dalmatinski obali, v katerem stanujejo deloma Italijani, deloma Jugoslovani in sicer na ozemlju, ki je prej pripadalo Avstriji...

Skupina Italijanov D'Annunzijeve sorte se je polastila mesta Trogirja. Jugoslovanske čete iz Splita, ki se nahajajo le par milj stran in katerega se je hotel D'Annunzio polastiti...

Ameriški mornarji in mornariški vojaki so na prošnjo italijanskega admirala izvršili svoje dolžnost. Povesti o poveljih "iz Londona" so zelo dvomljivega značaja...

Naši senatorji pa se seveda ne brigajo za taka dejstva. Senator Knox je rekel, da pomenja ta korak ameriških mornarjev "invazijo"...

Senator Brandegee se je še bolj izkazal. Rekel je, da so uporabili mornarice Združenih držav na "nevarnem in neodobnem načinu"...

Senator Brandegee je moral biti na dopustu tekem telega preteklega leta, ko je podil maršal Foch armade Združenih držav po celi Evropi...

Razredni boji na Francoskem

Pod tem naslovom priobčuje Aca Pavlovič v zagrebški "Slobodi" dva daljša članka, katera sicer ne opravljujeta naslova ki ga imata...

Pisev upotavlja predvsem, da je stanje, v katerem se trenutno nahaja Francija, več ali manj revolucionarno, ni pa še doseglo take mere razvoja...

Osnovna propagandistična naloga socialne demokracije je obranitev in pospešitev vere v naš ideal in podkrepitev volje za socialno revolucijo...

Ali ravno radi pospeševanja take propagande, je naša dolžnost, da ne opustimo, da se proletarijat omami z varljivimi nadami, češ, da bo svetovna socialna revolucija izbruhnila že jutri in povsod...

Se nam je najbolj prikladan teorija, ki išče samo en nastop, razburljivi gospodje v kongresu...

SEDAJ LANHO POŠLJETE DENAR V JUGOSLAVIJO

popolnoma varno, hitro dostavljanje in po najnižjih cenah potom... AMERICAN EXPRESS COMPANY... Glavnica \$18.000.000.00

DANAŠNJA CRNA (se lahko izpremeni) je 100 krov za \$2.65. Poština 25 centov za naročilo za vse kraje v Jugoslaviji.

Naslovite na: Foreign Money Order Department American Express Company... 45 Broadway, New York City

ceprav je ta še tako težek in nevaren, ali po tem nastopu se mora takoj vstopiti v objubljeni domeno in potem — v počitek. Zato tudi nikdar ni manjkalo pristahev puč-akej, ki so se pa takoj razpršili v vse vetrove...

Prva Internacijala se je zaključila s porazom Pariške Komune. Takrat je bil revolucionarni pokret na dnevnem redu, ali proletarijat ni imel uspeha...

Izza Pariške Komune je pečila druga evropskega delavskega pokreta, perioda sistematičnega dovoljenja in neprekinjene borbe. Proletarijat je ustvil v tej periodi svoje stalne ekonomične in politične organizacije...

Kapitalizem ustvarja v svojem razvoju potrebne materialne in moralne pogoje za novi red stvari, ki vstaja iz njegovega groba. Proletarijat na političnem, ekonomskem in tehničnem vrhuncu postane nosilec interesov ogromne večine naroda...

Edino iz do vrhunca razvitega kapitalizma more iziti socializem. To je osnovna marksistična teorija. In ker smo napram zapadnim kapitalističnim državam še močno zaostali, je umevno, da tu v Jugoslaviji ne bomo igrali iste uloge...

Delavskemu razredu ni bil naš ideal nikdar jasnejši, v njem ni bila volja za njegovo uresničenje še nikdar trdnjša, kakor ravno v teh revolucionarnih časih. Revolucija napreduje. Treba je samo čakati in pripravljati in čakati — dan velike acije.

Ali se bo influenza povrnila? Misli se, da je bila influenza že precej razširjena po vsej deželi, predno se je spoznal njen epidemični značaj. Da se ni že pri prvih slučajih dogadalo, da gre za nevarno nalezljivo bolezen, je pripisati dejstvu, da so bile lani vse misli osredotočene na vojno...

Zgornja zanimiva dejstva se bila dogadala od United States Public Health Service po jako skrbni preiskavi in študiji o influenčni epidemiji od l. 1918—1919. Nikdo izmed velikega števila strokovnjakov v zdravstveni službi ne bi hotel prerokovati natančneje glede važnega vprašanja, da li bomo letos imeli zopet influenco. Vsi so pa edini v tem, da je ponovitev epidemije precej verjetna in da treba biti pripravljeni na to, bolj radi tega, da bomo zavarovani za vsak slučaj, kakor radi strahu, da je nevarnost neizogibna.

To pa je tudi najboljše sredstvo v borbi proti epidemiji: pripravljati potrebne uredbe. Sedaj je čas.

Za sirote v starem kraju

(Finančni odsek JRZ) Na poziv deželne vlade za Slovenijo za pomoč sirotam v starem kraju se je do danes nabralo med Slovenci v Ameriki precej znatnih svot, katerih velika večina je poslana v domovino preko American Jugoslav Relief Committee v New Yorku...

Vse podporne organizacije se podvele nabirajo podpora, tako je tudi Jugoslovanska Republika Zdruzenje razposlalo apel na vsa podpora društva. Lepo število se jih je priglasilo do danes in poslano na glavni urad so do današnjega dne sledeče svote:

- Jug. Rep. Zdruzenje iz centralne blagajne... \$5,000.00
Ciril Kant, JKZ, Stav.
D. Detroit Mich. 50.00
Frank Debeljak, So. Omaha, Nebr. 3.65
Andrej Lotrič, Chicago, Ill. 1.60
Andrej Pelhan, Corwin Springs, Mont. 4.00
Josip Setina, JRZ, Stev. 76, Oregon City, Ore. 66.20
B. Yerant, Aliquippa, Pa. 4.51
Mrs. Katie Dolene, SNPJ, St. 183, Hudson, Wyo. 34.00
Fr. Kerže za neimenočano, Chicago, Ill. 5.00
Jak Zalaznik, SDPZ, Stev. 18, Braddock, Pa. 5.00
Mrs. Agnes Grile, JRZ, St. 66, Detroit, Mich. 25.00
M. Stark, SSPZ, Stev. 54, Ely, Minn. 7.00
M. Selan, JRZ, Stev. 23, Sublet, Wyo. 100.00
Anton Hočvar, JRZ, Bridgeport, Ohio. 41.70
Math. Marusič, NIJZ, Stev. 376, Painesdale, Mich. 30.00
John Prostor, SDPZ, St. 61, Cleveland, Ohio. 15.00
Skupaj \$5,391.74

Prepričani smo, da bodo tega vzhledu sledili tudi tisti, ki do danes še niso nakazali pomoči za našo bedno siroto v starem kraju. Vse svote, poslane za sirote na Jugoslovansko Republ. Zdruzenje, se pošljejo na American Jugoslav Relief Committee v New Yorku.

Anten J. Terhavec, gl. tajnik JRZ.

LISTNICA UREDNIŠTVA. I. K., Forest City, Pa. — Mislimo, da slika lahko pošljete v Cirkenico, za vsak slučaj pa vprašajte na pošti.

Jugoslovanska Katol. Jednota. Ustanovljena leta 1898 - Inkorporirana leta 1900. Glavni urad v ELY, MINN.

GLAVNI URADNIKI: Predsednik: MIRABEL KOVANSK, box 251, Conemaugh, Pa. Podpredsednik: LOUIS BALANT, box 166 Peart Ave., Lorain, Ohio. Tajnik: JOSEPH FISHER, Ely, Minn. Blagajnik: GEO. L. BROZICH, Ely, Minn. Blagajnik neplačanih smrtin: LOUIS COSTELLO, Balda, Conn. Vrhovni Zdravnik: DR. JOS. V. GRAHEK, 848 E. Ohio St., N.S. Pittsburgh, Pa. NADZORNIKI: JOHN GOUZE, Ely, Minn. ANTHONY MOTZ, 8641 Ave. M. So Chicago, Ill. IVAN VAROGA, 5128 Natrona Alley Pittsburgh, Pa. POROTNIKI: GREGOR J. PORENTA, box 176, Black Diamond, Wash. LEONARD SLABODNIK, box 480, Ely, Minn. JOHN RUPNIK, S. K. box 24, Export, Pa. PRAVNI ODORSI: JOHN MOYER, 834-2nd Ave., Duluth, Minn. MATT POGORELEC, 7 W. Madison St. Room 608 Chicago, Ill. ZDRUŽEVALNI ODORSI: RUDOLF PERDAN, 8028 St. Clair Ave. NE, Cleveland, Ohio. FRANK ŠKRABEC, Suk. Yda, Sta. box 48, Denver, Colo. GREGOR HREŠČAK, 407-4th Ave., Johnstown, Pa.

Vsi dopisi, tiskajoči se uradnih zadev kakor tudi denarne pošiljave naj se pošiljajo na glavnega tajnika Jednote, vse prirobe pa na predsednika protosvečnega odbora. Na osebna ali neuradna pisma od strani članov se ne bode oziralo.

Jugoslovanska Katoliška Jednota se priporoča vsem Jugoslovonom za obični prispevek. Jednota posreduje po "National Fraternal Congress listvici. V blagajni ima krog \$200,000 (tristotisoč dolarjev). Bolniški podpor, poskodniki in smrt. dn. je še izplačala do \$1,500,000 (en milijon in pol dolarjev).

Društva Jednote se nahajajo po raznih zaprednih slovenskih naselbinah. Tam, kjer jih še ni, priporočamo ustanovitev novih. Društvo se lahko ustanovi s 5 člani ali članicami. Za nadaljna poljarnja se je obrniti na glavnega tajnika.

Tudi "pop" se je podražil, a nihče ne upije raditave. To je zns. menje, da se presneto malo ljudi posluhuje "papa" ali pa to, da so ljudje, ki zavirajo "pop" bogati ter se ne brigajo za cene te zlahkne pijačice.

Ameriški prohibicionisti so se pričeli prebujati iz svojih sanj. Sedaj jim je postalo jasno, da morajo osušiti celi svet, če hočejo napraviti Ameriko v resnici za "suho kontro". Ker pa so Zdruzene države in Turčija edini deželi na svetu, kjer je oficijelno proglašena suša, bo trajalo precej časa, predno bodo apostoli himavščine v stanu izvršiti svoje načrte ter izpremeniti svet v puščavo.

NAŠI ZASTOPNIKI, kateri so pooblaščenim pobratni naročilo za dnevnik "Glas Naroda". Vsa zastopnik izda potrdilo na svoto, katero je prejel in jih roj. kom priporočamo. Naročnina za "Glas Naroda", je: Za celo leto \$4.00; za pol leta \$2.50 za četrt leta \$1.25. San Francisco, Cal.: Jakob Lovšin Denver, Colo.: Louis Andolšek in Frank Škrabec. Pueblo, Colo.: Peter Cullig, John Germ, Frank Janesch in A. Kochevar Salida, Colo. in okolica: Louis Costello. Somerset, Colo.: Math. Kernely. Indianapolis, Ind.: Alois Rudman. Clinton, Ind.: Lambert Bolskar. Chicago, Ill.: Jos. Bostič, Jos. Bilab Jos. Bevčič.

Lorain, O. in okolica: Louis Balant J. Kums in M. Ostane. Niles, O.: Frank Kogoršček. Youngstown, O.: Anton Kiteclj. Oregon City, Ore.: M. Justin. Allegheny, Pa.: M. Klarich. Ambridge, Pa.: Frank Jakše. Besemer, Pa.: Louis Hribar. Broughton, Pa. in okolica: Anton Ipavec. Burdine, Pa. in okolica: John Demšar. Conemaugh, Pa.: Ivan Pajk, Vid Rovansk. Claridge, Pa.: Anton Jerina in Ant. Kozoglov. Dunlo, Pa.: Joe Oshaben. Export, Pa.: Louis Supančič. Forest City, Pa.: Mat. Kamln. Farel, Pa.: Ant. Valentincič. Greensburg, Pa. in okolica: Frank Novak. Hostetter, Pa. in okolica: Frank Jordan. Imperial, Pa.: Val. Peternel. Johnstown, Pa.: Frank Gabrenja in John Polanc. Luzerne, Pa. in okolica: Anton Osolin. Manor, Pa. in okolica: Fr. Demšar. Moon Run, Pa.: Frank Maček in Fr. Podmlšek. Pittsburgh, Pa. in okolica: U. H. Jakobich, Z. Jakše, Klarich Mat. in I. Magister. Ralphon, Pa. in okolica: Martin Kortschetz. Reading, Pa. in okolica: J. Pendar. South Bethlehem, Pa.: Jernej Kov privšek. Steelton, Pa.: Anton Hren. Turtle Creek, Pa. in okolica: Frank Schiffer. West Newton, Pa.: John Jovan. White Valley, Pa. in okolica: Jurij Previc. Willock, Pa.: J. Peternel. Murray, Utah in okolica: J. Kastell. Black Diamond, Wash.: G. J. F. Fo rente. Coketon, W. Va.: Fr. Koclan. Davis, W. Va. in okolica: John Broth. Thomas, W. Va. in okolica: J. Korenchar. W. Allis, Wis.: Frank Skoč. Rock Springs, Wyo.: Louis Tapp cher in A. Jastin. Milwaukee, Wis.: Andrew Fom, Jos sip Tratin in Aug. Collandee. Sheboygan, Wis.: John Stangulic in H. Svetlin.

ALI SE BO INFLUENZA POVRNILA?

(Službeno izvestje od U. S. Public Health Service.)

Bržkone, ali nikakor ne prav zagotovo, bomo letos imeli zopet influenco.

Pač pa je dogadano, da ako se povrne, ne bo ta epidemija niti toliko huda, niti toliko obsejna kakor v lanski zimi.

Mestne oblasti, državni in mestni zdravstveni uradi se morajo pripravljati za slučaj povrnitve influenze.

Dejstvo, da neki odstotek ljudi, ki so dobili influenco, ne choli zopet zanjo, je gotovo tolažilno za one, ki so lani trpeli na tej bolezni.

Influenca se širi potom direktnega in nedirektnega stika.

Ni še gotovo, da so naši bakterij, ki povzročajo to bolezen; radi tega tudi mimamo zanesljivega obrambnega sredstva proti nji, pripravljati potrebne uredbe. Sedaj z um strogega ravnanja po zdr.

ALI SE BO INFLUENZA POVRNILA?

vsotnih osebnih in pažnje, da se ne pride v osebni stik z bolnikom.

Misli se, da je bila influenza že precej razširjena po vsej deželi, predno se je spoznal njen epidemični značaj. Da se ni že pri prvih slučajih dogadalo, da gre za nevarno nalezljivo bolezen, je pripisati dejstvu, da so bile lani vse misli osredotočene na vojno.

Zgornja zanimiva dejstva se bila dogadala od United States Public Health Service po jako skrbni preiskavi in študiji o influenčni epidemiji od l. 1918—1919. Nikdo izmed velikega števila strokovnjakov v zdravstveni službi ne bi hotel prerokovati natančneje glede važnega vprašanja, da li bomo letos imeli zopet influenco. Vsi so pa edini v tem, da je ponovitev epidemije precej verjetna in da treba biti pripravljeni na to, bolj radi tega, da bomo zavarovani za vsak slučaj, kakor radi strahu, da je nevarnost neizogibna.

To pa je tudi najboljše sredstvo v borbi proti epidemiji: pripravljati potrebne uredbe. Sedaj je čas.

KALIFORNIJSKO VINSKO GROZDJE. Mi dobivamo sedaj v Pennsylvania Produce Yards na 21. ulici, Pittsburgh, Penna. VSAK DAN 10 DO 20 KAR KALIFORNIJSKEGA GROZDJA. Mogoče nam je točno izvršiti vsa naročila BELEGA in ČRNEGA GROZDJA vseh vrst. JOSEPH FLAHERTY CO. 19th & Pike Street, PITTSBURGH, PA. TELEPHONE GRANT 680

MOČ MOČNEGA

Spisal Jack London.

(Konec.)

Stenica pa je zapel nadaljno pesem o ljudeh kot je Preklani Nos, ki hočejo iti nazaj ter živeti na drevesih.

— Preklani Nos pa je rekel, da ne. On noče iti nazaj, temveč naprej. Rekel je, da smo postali močni edinole raditega, ker smo združili svoje moči. Če bi torej Ribojedei združili svoje moči z onimi Mesoječev, bi ne bilo nobenih bojev več in tudi nobenih sovražnikov. Če pa bi vsi možje delali, bi bilo toliko hrane, da bi bilo treba vsakemu človeku delati ne več kot dve uri na dan.

— Nato pa je Stenica zopet za pel ter rekel, da je Preklani Nos lenuh ter zapel tudi "Pesem o bučelah". Pesem se je glasila o rojju bucel ter o roparski osi, ki je živela pri bučelah ter jim kradla med. Osa je bila lena ter rekla bučelah, da jim ni treba delati. Rekla jim je tudi; naj se prijate ljijo z medvedji, ki niso tatovi medu, temveč zelo dobri prijatelji.

Stenica pa je pel s krivimi besedami in vsakdo, ki je poslušal, je vedel, da je roj bucel plene v Morski dolini, da so "medvedji" Mesojejei in da je lena osa Preklani Nos. Ko je torej Stenica pel, da so bučele ubogale oso, dokler ni roj skoro poginil, so pričeli ljudje mrmrati ter se jeziti. Ko pa je Stenica končno zapel, da so se dobre bučele dvignile ter opikale oso do smrti, so pobrali ljudje kamene s tal ter kamenjali Preklani Nos do smrti, dokler ni bilo videti ničesar drugega kot kup kamenja, katerega so nametali nanj. Bili pa so številni ubogi ljudje, ki so morali dolgo in trdo delati in ki so pomagali metati kamenje na Preklani Nos.

— Po smrti Preklanega Nosa je bil le še en človek, ki je upal izreči to, kar je mislil in ta je bil Kosmatinec.

— Kje je moč močnih? — je vprašal. — Mi smo močni, mi vsi skupaj in mi smo močnejši kot Pasji Zob, Tiger, Trinog in Svinjski Čeljust in vsi ostali, ki ne delajo ničesar, jedo veliko ter nas slabijo s svojo močjo, ki pa je zla moč. Možje, ki so sužnji, niso močni. Če bi mož, ki je prvi našel in uporabil moč ognja, uporabil svojo moč, bi bili mi njegovi sužnji kot smo danes sužnji Malega Trebuh, ki je našel moč in rabo ribjih pasti ter sužnji mož, ki so našli moč in uporabo zemlje, koza in ognjeve vode. Poprej smo živeli na drevesih, bratje moji, in noben človek ni bil varen. Sedaj pa se ne borimo več drug proti drugemu. Združili smo svoje moči. Nehajmo se torej boriti z Mesojejei. Združimo svojo moč in njih moč. Tedaj bomo v resnici močni. Sli bomo skupaj. Ribojedei in Mesojejei ter pobili tigre, leve, volkove in divje pse in pasli bomo svoje koze na vseh gričih ter sadili koruzo in korenine po vseh gorskih dolinah. V onih dneh bomo tako močni, da bodo vse divje živali bežale pred nami in poginile. Nobena stvar se nam ne bo mogla ustavljati, kajti moč vsakega moža bo moč vseh mož na svetu.

— Tako je rekel Kosmatinec in ubili so ga, kajti rekli so, da je divji mož in da hoče iti nazaj ter živeti na drevesu. Bilo je zelo čudno. Kadar koli je vstal kak mož ter hotel iti naprej, so vsi oni, ki so stali na mestu, rekli, da hoče iti nazaj in da ga bodo ubili. Ubogi ljudje pa so pomagali kamenjati ga ter bili pri tem veliki bedaki. Vsi smo bili bedaki razven onih, ki so bili debeli in ki niso nič delali. Bedake so imenovali pametne in v resnici pametne so kamenjali. Možje, ki so delali, niso dobili dosti hrane in ljudje, ki niso delali, so jedli preveč.

— In plene je vedno bolj iz-

gubljalo svojo moč. Otroci so bili kak mož, da bi šel naprej, zapoje slabi in bolečni. Ker nismo imeli, on, da hoče iti ta mož nazaj ter dosti hrane, so prišle med nas živeti na drevesu.

— Čudne bolezni in umirali smo kot Dolga Brada je posegel v trušne. Nato pa so prišli Mesojejei nad nas. Preveč pogosto smo sledili Tigru preko meje ter jih pobijali. Sedaj pa so prišli, da nam plačajo nazaj s krvjo. Preveč slabi smo bili in preveč bolni, da bi napolnili z ljudmi veliki zid. Pošli so nas vse, razven žensk, katere so vzeli s seboj. Stenica in jaz sva ušla in jaz sem se skrival po najbolj divjih krajih ter postal lovec na divjačino in od takrat naprej nisem več stradal. Ukradel sem Mesojejedem eno žensko ter živel v duplinah v visokih gorah, kjer me niso mogli najti. Imela sva tri sinove in vsak sin je ukradel žensko pri Mesojejeih. Ostalo veste, saj ste vendar sinovi mojih sinov.

— Kaj pa je s Stenico? — je vprašal Plavalasec. — Kaj je postal iz njega? — Šel je k Mesojejedem ter postal pevec pesmi pri kralju. Sedaj je že star mož, a še vedno poje iste stare pesmi. Kadar vstane Bučele niso ljudje.

— Tako je rekel Kosmatinec in ubili so ga, kajti rekli so, da je divji mož in da hoče iti nazaj ter živeti na drevesu. Bilo je zelo čudno. Kadar koli je vstal kak mož ter hotel iti naprej, so vsi oni, ki so stali na mestu, rekli, da hoče iti nazaj in da ga bodo ubili. Ubogi ljudje pa so pomagali kamenjati ga ter bili pri tem veliki bedaki. Vsi smo bili bedaki razven onih, ki so bili debeli in ki niso nič delali. Bedake so imenovali pametne in v resnici pametne so kamenjali. Možje, ki so delali, niso dobili dosti hrane in ljudje, ki niso delali, so jedli preveč.

— In plene je vedno bolj iz-

gubljalo svojo moč. Otroci so bili kak mož, da bi šel naprej, zapoje slabi in bolečni. Ker nismo imeli, on, da hoče iti ta mož nazaj ter dosti hrane, so prišle med nas živeti na drevesu.

Stavka

Portland, Oregon.

Prvi dopis iz tega mesta radi stavke v parnih mlinih se ni gledal belega dne, in že zopet pišem drugega Žalibog, ta je pa resnično obžalovanja vreden. Slavenem, vem, da je še v spominu, kako je izpadla stavka za delavce v papirnicah v Oregon City in Canas Wash.

Stavka v tukajšnjih parnih mlinih se je končala ravno na isti način. Toliko je bilo razločka, da v papirnicah smo imeli stavko, če se ne motim, celih 7 mesecev, tukaj pa samo 13 dni. V 13 dneh je bilo vse porušeno, kar smo si delavci zgradili v 8. mesecih. Kaj je vzrok, da smo stavko izgubili, to vam pa drži čitatelji tega lista, prav na kratko povem.

Stavka v teh parnih mlinih, ki meljejo pšenico, je bila zato izgubljena, ker ni šle med organiziranimi delavci. Zatorej si vsi delavci zapomnite star pregovor, ki pravi: Polž je 7 let lezel čez prepad in je še rekel, da naglost ni dobra.

Rojaki, ta zadnja stavka je bila četrta, v kateri sem bil jaz prizadet; dve sem izvojeval, tretja in četrta sta mi pa dali toliko šole, da mislim, da sem vnaprej do moje smrti dosti poučen.

Ni bolj žalostne reči na svetu, kot če pride bojevnik poražen iz boja. Ravno tako je v naši Povrtni se nazaj na delo poraženi, ravno za isto stvar, povrhu pa še dve drugi stvari: tih biti radi organizacije in še v strahu, če ne bo prostor zaseden od teh prokletih stavkocazov.

Opominjam vas vse organizirane delavce, ne hodite na stavko, dokler ne veste, da ste zadosti organizirani in tudi dosti močni v finančnih razmerah ter da si izberete dobre vodnike. Te stvari si dobro zapomnite.

Ne mislim več pisati o naši izgubljeni stavki; kar je izgubljeno, se ne dobi več nazaj, če najditelj ni pravičen. Delo v tukajšnjem mestu ni prav lahko dobiti, da bi bilo dobro in stanovitno. Plače tudi niso prav mastne. Toliko bolj mastni so pa prodajalci na drobno; ti znajo računati, da se še hudič studi.

Kaj pa še hočem napisati? Dobrega ne vem nič, slabega pa vsak sam dosti ve. Naj bo končno. Vam delavcem v železni industriji: pa želim boljšega uspeha na bojnem polju za svobodo, kakor smo ga pa mi imeli.

S pozdravom
Michael Stražnik.

Važno za potnike

Rojake, kateri nameravajo potovati v staro domovino, opozarjamo, da naj nikar ne nosijo v New York bančne čeke, ker predne se ti vnovičji, poteče več dni in treba tu čakati, da se izve, da je ček dober in banka izplačala. Vskladno naj zahteva od banke NEW YORK DRAFT, to je, da izplača banka v New Yorku TAKOJ.

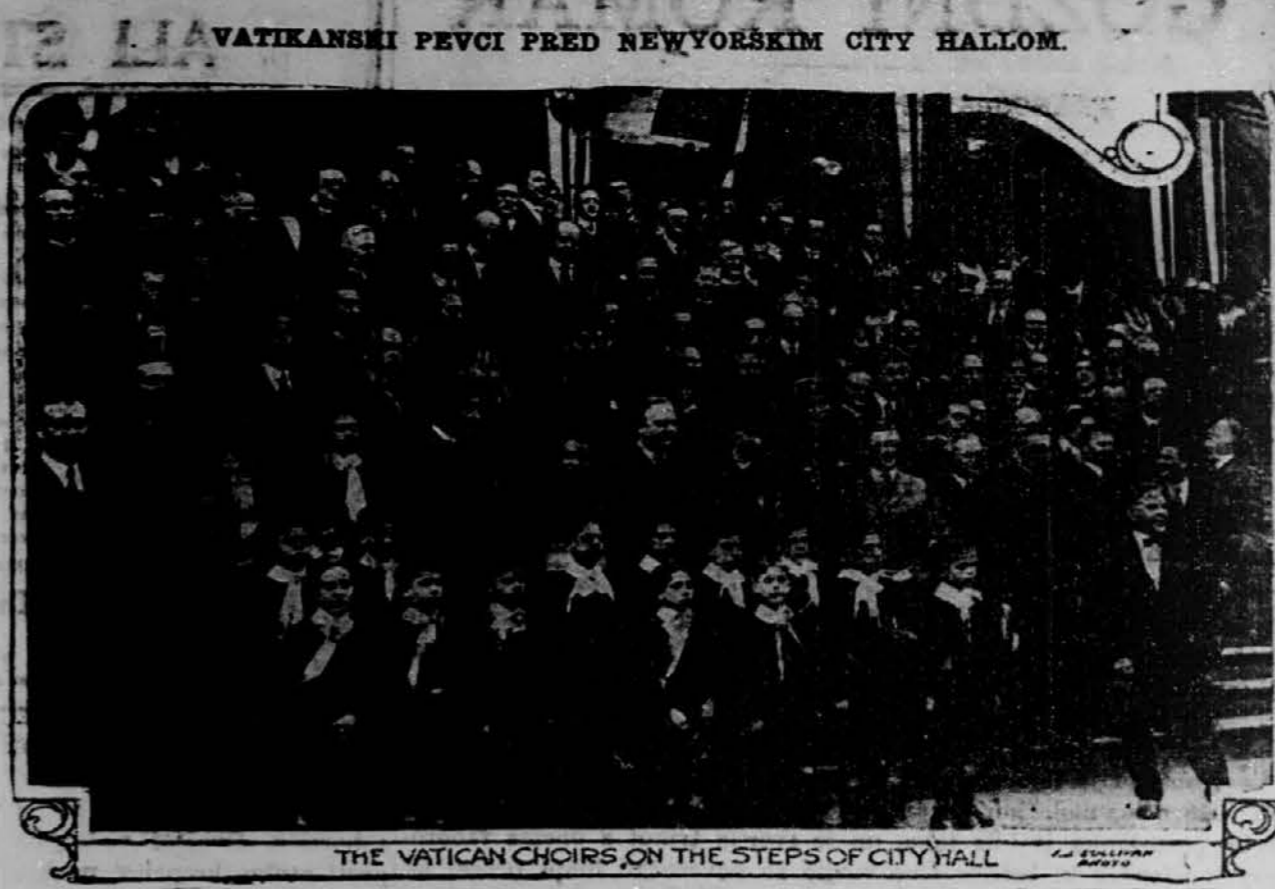
Glede War Savings Stamps velja ista; tu se ne morejo takoj vnovičiti, treba je čakati vsaj 10 dni, to so nepotrebni stroški. Predni kdo odputuje v staro domovino naj vsaj 2 tedna preje vnovični War Savings Stamps.

Toraj bodite previdni in ne nosite v New York navadne bančne čeke, ampak NEW YORK BANK DRAFT, ker z navadnimi čeki imate NEPOTREBNE STROŠKE IN ČAKANJE.

FRANK SAKSER.
ALI JE VAŠE ZURAVJE VREDNO 2-CENTA?

Ali trpite na novo znani, bolečinski in kislinski bolečinski, težji, očni slabosti, glavoboli, nimate takca, imate ne čisto kri, ako ste v družini, se počutite onemogli zjutraj, ako imate bolečino v hrbu, ravnostnem, počutite svoj glavo v zvonu za 2 dni in v svojih očeh imate vseh bo- mo poznati z kratkega po- POPOLNO MA NOSTO popolno, tridnevno zdravljenje našega JUVITO zdravila, ki je enostavno in čisto zdravilno zdravilo. Adresna: JUVITO LABORATORY, 56. 11th Street, N. York, N. Y.

THE VATICAN CHOIRS ON THE STEPS OF CITY HALL

Deputacija J. R. Z. v Washingtonu

(Nadaljevanje.)

Skubie: Do leta 1848 je bila fevdalna doba. Do tistega časa ni bilo nič drugega kot navadni sužnji, garajoč za svoje gospodarje, ied. Bili so fevdalni najemniki, a v resnici, kot narod, bili so zaslužjeni.

Senator Brandegge: V teku fevdalne dobe so li dobili kako plačo za svoje delo?

Skubie: Jako malo, komaj za svojo eksistenco; to je vse. Toda v letu 1848 — to je v tistih časih, ko je Avstrija potrebovala Slovence in druge Jugoslovane, ko ji je pretil velik polom in boj, kateri pa jo je zadel šele v tej vojni, jim je dala nekake ustavne pravice, katere pa je kasneje cesar Franc Jožef ignoriral.

Senator Brandegge: Kakšna razlika je med Slovenci in Slovaki?

Skubie: Slovence, naj vam razložim — mogoče pa vas bo zanimalo, da vam najprej razložim besedo "Jugo-Slav".

Senator Brandegge: To pomeni "Southern Slav"?

Skubie: Da to pomeni "Southern Slav" Jugoslovani žive na Balkanu. Slovenci so balkanski Slovani, ki žive na severozapadnem delu Balkana, njihovi sosedje so Hrvti, potem pridejo Srbi in seveda tudi Bolgari, ki so tudi Jugoslovani.

Senator Brandegge: Ali se morete razumeti med seboj — to je govorniški splošen jezik?

Skubie: Lahko se razumemo. Razlika je samo v dialektu in Hrvti lahko razume Bolgara. V splošnem, mi eden drugega dobro razumemo, se lahko razgovarjamo in čitamo knjige in drugo.

Senator Moses: Vsak, ki razume srbski jezik, lahko z vami govori?

Skubie: Da.

Senator Brandegge: Ali se črke enake kakor angleške?

Skubie: Slovenci in Hrvti rabijo latinico, Srbi cirilico, toda večina Srbov rabi tudi latinico.

Predsednik Lodge: Vi ne smatrate Bolgarov za čiste Slovence, ali da?

Skubie: Na Bolgare sedaj še ne računamo. Naš program je napraviti federativno republiko lično Združenim državam, tako da bo imela Slovenija svojo avtonomijo, Hrvaška svojo, Srbija svojo in Črnagora svojo.

Senator Brandegge: Ali so Bolgari slovanske krvi?

Skubie: So. Govori se celo, da so tudi nekateri Grki bili pred stoletji Slovani. Kakor sem omenil takoj v začetku je sedaj vprašanje, ako bo Jugoslavija dobila Reko iz ekonomičnega stališča in ene pokrajine severozapadno od Reke, ki so jugoslovanske. Jaz mislim, da argumenti in vzroki govore v prid Jugoslavije. Ni nobene druge poti in to vprašanje bi moralo rešiti pravilno, to je, da naj pristanišče, ki služi deželi, pripada dotični deželi in če bodo Jugoslovani potisnjeni od obrežja, pomeni to zanj ekonomsko smrt. Ali Jugoslovani hočejo živeti. Oni hočejo imeti trgovske stike z ostalimi narodi in morje je edino primerna, najcenejša pot za take stike. Mi ne želimo, da nam kdo pride in zapre Jadransko morje. Tudi mi ga ne maramo zapreti in če dobimo Reko ali Trst, jih ne mislimo zapreti drugim narodom, ker smo mnenja, da pravičnost zahteva, da tisti, ki nimajo pristopa do morja, naj bi imeli vsak neko pot, da pridejo tja.

smrt. Ali Jugoslovani hočejo živeti. Oni hočejo imeti trgovske stike z ostalimi narodi in morje je edino primerna, najcenejša pot za take stike. Mi ne želimo, da nam kdo pride in zapre Jadransko morje. Tudi mi ga ne maramo zapreti in če dobimo Reko ali Trst, jih ne mislimo zapreti drugim narodom, ker smo mnenja, da pravičnost zahteva, da tisti, ki nimajo pristopa do morja, naj bi imeli vsak neko pot, da pridejo tja.

Senator Knox: Ta pogodba je ustvarila jugoslovansko državo?

Kerže: Da.

Senator Knox: Mislim, da je pred vsem treba biti na jasneli, v katerem oziru je ta država, kot ustvarjena po pogodbi, nezadovoljiva.

Kerže: Ne samo radi jadranskega vprašanja, ampak tudi radi drugih.

Senator Knox: To je tisto, kar bi rad vedel.

Kerže: Tudi meje na severu niso povojne. In to je tudi vprašanje, ki ga je treba rešiti.

Senator Knox: Ali se gre tu za Reko?

Kerže: Ne gre samo za reško vprašanje, ampak za 600.000 Slovencev, ki žive tam. Zdi se mi, da se je reško vprašanje spravilo na površje samo zato, da se omalovažijo druga bolj važna vprašanja.

Senator Knox: Mislim, da je neobhodno potrebno za pravilno razumevanje vaše stvari, če to že ni v dokumentih, ki ste jih predložili, da predložite dokumente, ki bi kazali v katerem oziru ni pogodba, ki je ustvarila vašo državo, dovoljna Jugoslovanom, da imamo tako pred seboj definitivno in specifično stvar.

Kerže: Pripravili smo za senatni odsek mapo s statistiko, ki vam da kar najbolj močnejše pregled zadeve. Ta zemljevid je bil izdelan na podlagi zadnje avstrijske statistike iz leta 1910.

Senator Swanson: Kakor razumem, vi ste proti temu, da bi se dalo Italiji Dalmacijo in druga pristanišča na Jadranskem morju, kakor to določa tajna Londonska pogodba.

Kerže: Da.

Senator Swanson: Ali ste proti temu da se internacionalizira Reka?

Kerže: Gospoda, kaj pa bi bilo zaledje brez luke?

Senator Swanson: Če bi postala Reka internacionalna, zgradili bi si lahko drugo pristanišče.

Kerže: Pristanišče se ne zgradi v enem ali dveh letih. To je večletno delo in vsa dežela trpi in se žrtvuje za tako gradnjo.

Senator Knox: Mislim, da je neobhodno potrebno za pravilno razumevanje vaše stvari, če to že ni v dokumentih, ki ste jih predložili, da predložite dokumente, ki bi kazali v katerem oziru ni pogodba, ki je ustvarila vašo državo, dovoljna Jugoslovanom, da imamo tako pred seboj definitivno in specifično stvar.

Kerže: Pripravili smo za senatni odsek mapo s statistiko, ki vam da kar najbolj močnejše pregled zadeve. Ta zemljevid je bil izdelan na podlagi zadnje avstrijske statistike iz leta 1910.

Senator Swanson: Kakor razumem, vi ste proti temu, da bi se dalo Italiji Dalmacijo in druga pristanišča na Jadranskem morju, kakor to določa tajna Londonska pogodba.

Kerže: Da.

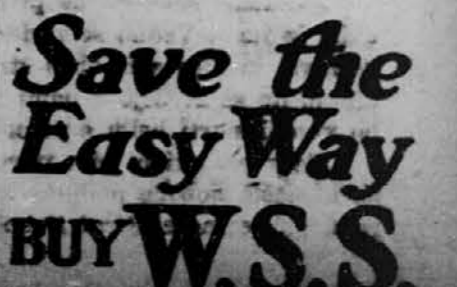
Senator Swanson: Ali ste proti temu da se internacionalizira Reka?

Kerže: Gospoda, kaj pa bi bilo zaledje brez luke?

Senator Swanson: Če bi postala Reka internacionalna, zgradili bi si lahko drugo pristanišče.

Kerže: Pristanišče se ne zgradi v enem ali dveh letih. To je večletno delo in vsa dežela trpi in se žrtvuje za tako gradnjo.

(Dalje prihoduje.)

Save the Easy Way BUY W.S.S.

